

NÁLADA SPOTŘEBITELE VE ZNAMENÍ NEJISTOTY

INFLACE JE NEJNIŽŠÍ OD POČÁTKU ROKU 2022, PŘESTO RŮST CEN A S TÍM SOUVISEJÍCÍ CHUDOBA ZŮSTÁVAJÍ NEJVĚTŠÍMI OBAVAMI ČECHŮ.

Po pěti čtvrtletích růstu důvěry v současnou a budoucí ekonomickou situaci došlo v posledních třech měsících k poklesu indikátoru, který tuto důvěru zachycuje. I tak jeho hodnota zůstává vyšší než ve stejném období před rokem.

INFLACE ZŮSTÁVÁ VYSOKÁ

V měsíci září klesla inflace na 6,9 %, což je nejnižší hodnota od počátku 2022. Pokles celkové míry inflace je tažen poklesem v nejsilnějších spotřebních kategoriích – výdajích, které mají domácnosti spojené s bydlením, a výdajích za potraviny a nealkoholické nápoje. I přes svůj pokles je celková míra inflace stále vyšší než v předchozích dekádách – podobně vysoké hodnoty zažili čeští zákazníci naposledy v polovině 90 let.

STRACH Z CHUDOBY JE SILNĚJŠÍ NEŽ STRACH Z VÁLKY

Prvně od počátku vojenského konfliktu na Ukrajině došlo k poklesu míry strachu z mezinárodního ozbrojeného konfliktu pod míru strachu z chudoby a ekonomické nerovnosti. Obavy z chudoby a sociální nerovnosti se tak ze třetího posunuly na druhé místo, hned za obavy z inflace. Zároveň jsou však obavy z inflace i z chudoby menší než před rokem.

Největší strach z chudoby a ekonomické nerovnosti mají rodiny s dětmi do 10 let věku (jako jednu ze svých tří největších obav označilo chudobu 42 % rodin s malými dětmi), v celé populaci 32 % spotřebitelů). Naopak nejmenší obavy má naopak nejmladší generace Z (pouze 24 %

má chudobu a sociální nerovnost mezi třemi největšími obavami).

ROSTOU OBAVY O KVALITU ZDRAVOTNÍ PÉČE

Obavy o kvalitu zdravotní péče jsou větší než v minulém čtvrtletí i než ve stejném období minulého roku (v září 2023 patřila tato obava mezi tři největší obavy u 24 % spotřebitelů; v červnu 2023 to bylo u 20 % a v září 2022 u 16 %).

Téměř čtvrtina českých spotřebitelů (23 %) očekává, že kvůli rostoucím cenám utratí na Vánoce více peněz za méně zboží.

Foto: Shutterstock.com / BearFotos

REÁLNÉ PŘÍJMY, ÚSPORY I PŮJČKY KLESAJÍ

Reálná hodnota mezd, vkladů domácností v bankách a úvěrů domácností u bank je stále nižší než před rokem, což se projevuje i v pokračujícím poklesu reálných tržeb v maloobchodě. Celkový trend je však pozitivní a v následujícím kvartálu je již snad možné očekávat kladná čísla – nárůst reálných mezd, nárůst reálné výše vkladů domácností v bankách a při pozitivním vývoji na hypotečním trhu i reálné výše bankovních úvěrů domácnostem.

Obavy z chudoby poprvé překonaly obavy z válečného konfliktu. Ohledně budoucí ekonomické situace panuje nejistota.

POKLES REÁLNÝCH TRŽEB MALOOBCHODU POKRAČUJE

Meziroční změna reálné hodnoty tržeb maloobchodu bez motorových vozidel dosáhla v srpnu 2023 hodnoty -2,8 %. Výrazně vzrostly tržby v oblasti prodeje motorových vozidel – při jejich započtení dosáhla změna meziroční hodnoty tržeb pouze -0,2 %. Nicméně, ve srovnání s uplynulými čtvrtletími je situace lepší.

Ochota šetřit v případě pokračujícího zdražování se ale ve většině kategorií meziročně zmenšila. Svůj podíl na tom mohou mít nižší obavy spotřebitelů z dalšího růstu inflace, nicméně je patrná silná frustrace spotřebitelů z nekončícího „utahování opasků“.

VÁNOCE BUDOU ASI CHUDŠÍ

Přes všechny pozitivní zprávy jen málo (12 %) spotřebitelů předpokládá, že by letošní Vánoce mohly být bohatší než ty minulé. Téměř polovina (44 %) očekává, že toho nakoupí méně než loni, a další téměř polovina (44 %) očekává, že toho koupí stejně než loni. Téměř čtvrtina (23 %) pak očekává, že kvůli rostoucím cenám utratí více peněz za méně zboží.

O VÝZKUMU

Výzkum Ipsos Consumer Sentiment Tracker je realizován na reprezentativním vzorku on-line populace České republiky ve věku od 18 až 65 let na čtvrtletní bázi, vždy poslední týden daného čtvrtletí. Poslední vlna byla realizována v září 2023.

Martin Volek, Ipsos